

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

DOC19
1 april

De endemische
situatie

5.1.2e l. 2e
5.1.2e l. 2e
VWS PG

Wat is een endemische situatie?

- Een ziekte komt voor in een bepaald gebied (zonder dat de patiënten de ziekte elders hebben opgelopen)
- Op dit moment kunnen we voor corona nog niet spreken van een endemische situatie, het aantal mensen dat door een eerdere besmetting of door vaccinatie beschermd is, is daar nog te laag voor.
- Als we geen maatregelen nemen zal het aantal besmettingen **exponentieel** toenemen, de epidemische fase.
- De situatie waarin, ook zonder ingrijpende maatregelen, het aantal besmettingen **relatief constant** is, is de endemische fase.
- Voorbeeld: waterpokken, seizoensgriep
- Voorbeeld van niet-endemisch: malaria, komt wel voor maar kan zich niet verspreiden, want hiervoor is een vector nodig

Maatregelen in een endemische situatie?

- **Vaccinatieprogramma's:** afweging voor de overheid om, wanneer een vaccin beschikbaar is, dit op te nemen in een overheidsprogramma (Rijksvaccinatieprogramma, Nationaal Programma Grieppreventie)
- Rol voor minister VWS, Gezondheidsraad / Zorginstituut Nederland, CBG en het RIVM.
- **Hygiëne-maatregelen:** RIVM LCHV
- **Monitoring, surveillance** (inclusief meldplicht, testen/traceren/quarantaine): ingrijpen wanneer een ziekte opkomt.
- **Risicosignaleringsstructuren** bij het RIVM, zowel voor infectieziekten als zoönosen als antibioticaresistentie. Ook internationaal: 'national focal point'.

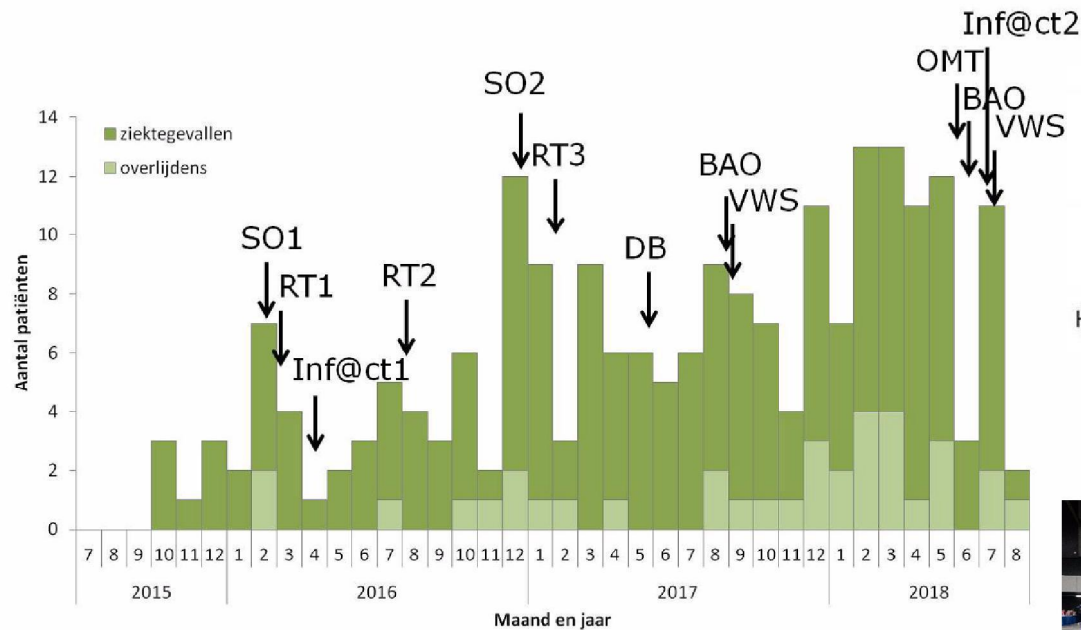
Voorbeeld meningokokken W

- Meningokokkenziekte wordt veroorzaakt door een bacterie, de meningokok, hersenvliesontsteking.
- Sinds 2015 toename van jongeren die ziek werden van meningokokken type W (surveillance, risicosignalering).
- Om verdere verspreiding van deze meningokokken tegen te gaan, zijn in het najaar van 2018 en in 2019 tieners gevaccineerd (vaccinatie).
- Daarnaast wordt sinds 1 mei 2018 meningokokken ACWY-vaccinatie gegeven aan peuters rond de leeftijd van 14 maanden (vaccinatieprogramma).
- In 2019 daalde het aantal patiënten door de vaccinatie.
- In 2020 werd vrijwel geen meningokokkenziekte W gemeld, deze sterke daling komt ook door de corona maatregelen.

'Rijk wist in 2016 al van
meningokok-gevaar'

Voorbeeld meningokokken W

Figuur 1: Tijdlijn Meningokokken W in Nederland

SO = signaleringsoverleg; RT = responsteam; DB = deskundigenberaad; VWS = beslissing minister/staatssecretaris;
OMT = outbreak management team; BAO = bestuurlijk afstemmingsoverleg

DEEL DIT
NIET MET
JE
VRIENDEN.NL

HAAL DIE PRIK TEGEN MENINGOKOKKENZIEKTE

Hoe kunnen we ons voorbereiden op een endemische fase van COVID-19?

- Overgang van epidemische situatie naar endemische situatie is nieuwe fase, aandachtspunten qua voorbereiding:
  - Structureel vaccinatieprogramma
  - Monitoring en surveillance (meldplicht, testen/traceren, quarantaine) aanpassen
  - Signaleringsstructuur is er, volstaat deze voor COVID-19 of extra nodig?
  - Communicatie: welke adviezen op het gebied van contact en hygiëne?